

حيات

میانہ دماغیانہ ... دنیاہ دھاہوہ حیات قاتلم ...

نچہ -

ادارہ مرکزی :
آنقرہ دہ ، استانبول جادہ سندہ آنقرہ
معارف امینلکی یانئدہ کی دائرہ
استانبول بوروسی :
استانبول دہ ، آنقرہ جادہ سندہ 87 نومرودہ
دائرہ مخصوصہ

نفسی ہربرہ 15 غرورہ
سنہ لکی پوسٹہ ایلہ 7,5 لیرا .
(اجنبی ملکٹر ایچین 7,5 دلار)

ابوہ : علان ایشاری ایچین استانبول بوروسہ
مراجعت ایڈیلر .
یازی ایشارنک مرجعی آنقرہ مرکزیدر .

صای : 85

آنقرہ ، 12 تموز ، 1928

4 نجی جلد

مصاحبہ :

اسکی تاریخ اثر لرمزی یا قالمچی ؟

جلال نوری بک « فاتحہ یاوز حقندہ محاکمہ »
نامیلہ « اقدام » دہ نشر ایتدیکی ایکی مقالہ دہ بر
مقدمہ قیلندن ، اسکی تاریخی اثر لرمزدن دہ
بحث ایدمک اونلر حقندہ پک شدتلی بر حکم
ویریور :

« مورخلر قافلہ سنک صوکنده فقط اہمیت
« اعتباریلہ باشندہ بولونان نامق کال دہ داخل
« اولدینی اوزرہ ، بو جماعت ، تورک ملتی
« ضلالتہ سوق ایتیش ، اوندہ کی محاکمہ قابلیتی
« کورلہ تمشدر . بازید میدانندہ بوتون بو
« کتابلرمزی یاقسہلر ، ذرہ جہ تأسف
« ایتیمہ جکم . هیچ اولماز سہ بوندن صوکر
« محاکمہ مزنی قورتاریز . - بو کتابلر آنجاق
« مؤلفلرینک جہلی حقندہ بر فکر ایدیمک ایچون
« او قونہ بیلیر ؛ اگر بوغایہ اولماسہ یدی بوتون
« بو کتب خانہ لری آتشدہ یاقق اقتضا ایدردی .
« بونلر انسانی اغفال ایدر ، ہلہ علم وعرفاندہ
« تجربہ لری اولمایانلر صاپتیر .

سادہ بر « اسلوبچی » ویر « مفکورہ جی »
اولان « نامق کال » ی تاریخیلر آراسندہ
صایق هیچ دوغرو دکلدیر . تاریخی اثرلر
براقش اسکی وقعہ نویسارہ ، شہنامہ جیلرہ ،
تاریخیلرہ کلنجہ ، بولری کاملاً « خواجہ
سعدالدین » صنفہ ادخال ایتمک دہ قابل اولماز ؛ ہر اثر
وہر محرر آیری آیری تدقیق ایدیلہرک اوکا
کورہ بر حکم ویریلک لازمدر .

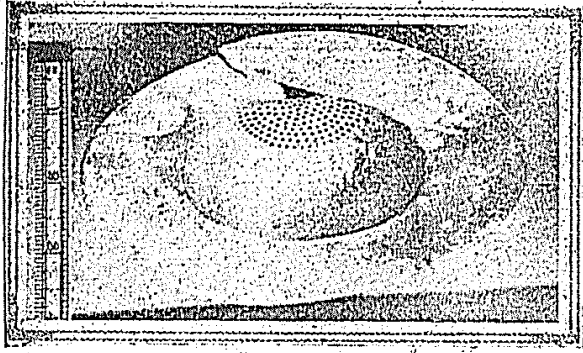
اوزون عصرلر دنیاںک ہر طرفندہ ادبی
برنوع کبی تلقی اولونان تاریخنک ، اسکی عثمانلی
حیاتندہ علمی برتلقیہ مظهر اولمامہ سندن دولایی

« مؤلفلری » نک « مورخلر » قسمندہ بو جنس
تاریخی اثرلرک قاباطاسلاق بر فہرستی تنظیم ایتیش
اولدینی کبی ، « فرانچ باینگہر » دہ 1927 دہ
انتشار ایدن « Die Geschichtsschreiber der Osmanen und ihre werke » آدلی اثرندہ
بو خصوصہ دہا اطرافلی معلومات ویرمشدر .
بالخاصہ اون بشنجی عصر صوکلرندن باشلایہرق ،
بو جنس تاریخی اثرلرمز اولدقہ مبذول وقیمتیلدر .
ہنوز یوزدہ بشی بیلہ تدقیق ایدیلہن بو اثرلر
آراسندہ ، ہلہ سیاسی وعسکری تاریخ اعتباریلہ
فوق العادہ مہم محصوللر واردر . دین تاریخی ، حقوق
تاریخی ، اقتصاد تاریخی ، لسان و ادبیات تاریخی ،
خلاصہ مدنیت تاریخنک بوتون شعبہ لری حقندہ دہ
یوزلر جہ منبع کتب خانہ لرمزدہ او یوقلا یور . بونلری ،
بو کونہ کی اوروپا تاریخیلری کبی ، اکیکی اصوللرہ
اینجہ دن اینجہ بہ آرایہ جق و بویلہ جہ تورک ملتک
اسکی حیات ومدنیتی میدانہ قویاجق آداملرمز
مع الاسف جوق محدود ! .. چونکہ بویلہ برایشہ
کیریشہ بیلیمک ایچون ، بو کونہ کی تاریخ اصوللری
لایقہ بیلوب تطبیقہ مقتدر اولمق ، یعنی تمامیلہ
« آوروپائی » بر عرفانلہ ، اوروپائی بر ذہنیتلہ
مجہز بولونمق ، و حیاتی بو مساعیہ وقف
ایتمک لازمدر .

اسکی مؤلفلرمزی کاملاً « دالقاووق » عد
ایتمک دہ دوغرو بر مطالعہ دکلدیر . شہنامہ جیلرہ ،
وقعہ نویسارہ ، وقایعی پادشاہلرک کیفنہ کورہ
یازمغہ مجبور ایدیلر . فقط اونلرک خارجندہ
برجوق آداملر واردرکہ ، دولتک ادارہ سی
حقندہ ، رجال دولت حقندہ ، حتی دوغرو دن

شکایتہ حقمز یوقدر . اودورلر حیاتنک عمومی
تلقیلری ، تاریخی اثرلرمزدن بویوک بر قسمنک
« فنبر ادبیات » ماہیتندہ قالمہ سنی انتاج ایتشدیر .
اولہ تاریخی اثرلرمز واردرکہ ، مؤلف اورادہ
اک آز تاریخی حادثہلرہ اہمیت ویریر ؛ فقط
بدیع و بیان قاعدہ لرینہ ، ناشنیدہ سجعلرہ ،
سلطنت شانہ مخالف قیدلرک طینہ ،
قصیدہ جیلکہ ، ادعیہ مأثورہ رہ رعایت ایدر .
لکن مأخذلر و وثیقہلر ، اونلرک قیمتی ، وقعہلرک
صحتی حائز اہمیت دکلدیر . ایشتہ بونک ایچیندرکہ ،
خواجہ سعدالدین ، منظوم بر عثمانلی تاریخی
یازمش اولان « حدیدی » دن بحث ایدرکن ، اونک
اک بویوک قصوری اولارق « دلکشہ تعبیرہ
قادر اولمادیغنی » سویلر . صوکر پادشاہلرک بالذات
تعمین ایتدکری شہنامہ جیلرک ، وقعہ نویسارک ،
حادثاتی غایت طرفکیرانہ بر صورتدہ ضبط ایتدہ
کلری پک طبعیدر . آنجاق ، بواک طرفکیرانہ
اک دالقاووقجہ یازیش اثرلرک بیلہ « تاریخی منبع »
اولمق اعتباریلہ اہمیتلری انکار ایدمہ یز . تاریخنک
بو کونہ کی اصوللرینہ واقف بر مورخنک الندہ ،
او « خام مادہلر » پک اعلا ایشہ یارار .

جلال نوری بک ، غالباً وقعہ نویسارک
مطبوع اثرلری نظر اعتبارہ آلاق ، اسکی
تاریخی منبعلرمزک آنجاق یاقلمغہ یارایہ جق
قادار اہمیتسز و معناسز اولدغنی ادعا ایدیور .
حالبوکہ اسکی عثمانلی ادبیات تاریخہ سی ، یالکنز
بزم تاریخمزی دکل ، مناسبتدہ بولوندیغمز بر
جوق ملتک تاریخنک دہ تیزر ایدہ جک بر ماہیت
واہمیتدہ در . بروسہ لی طاہربک مرحوم ، « عثمانلی

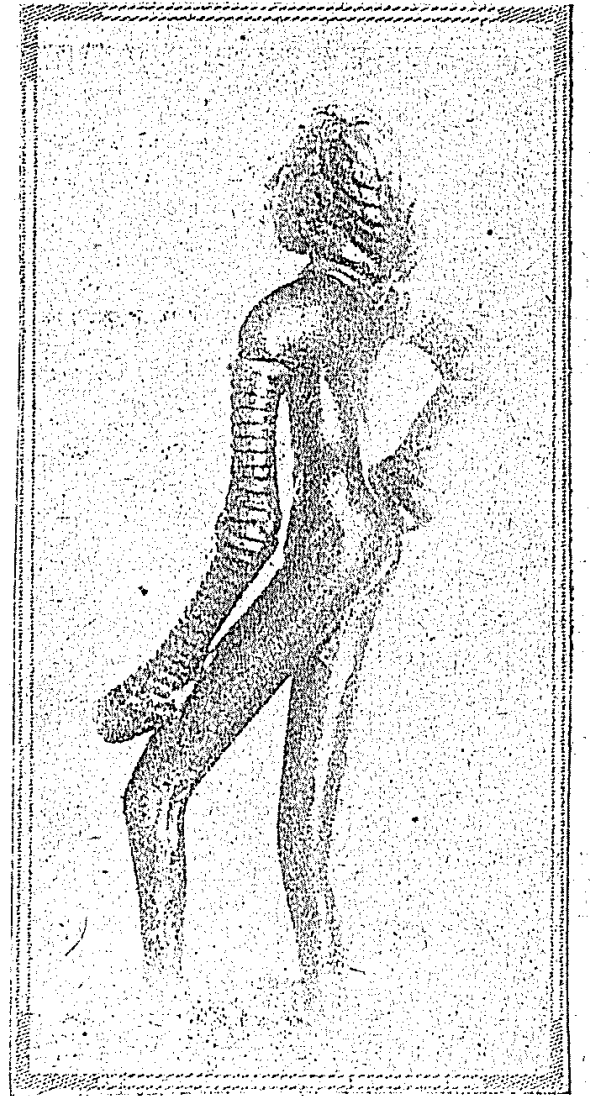

شکل 8 — تاقسیلاده بولونان کوموش برسوز کچ
قادر تخریباتدن مصون قالماسی یاپیلیر یاپیلماز
اطرافنک دیوارله چوریلش اولماسندندر.
بو ایضا حاتمز بو کونکی اختیار هندستانک
ماضیده کی بویوک حشمتنی ممکن مرتبه آکلاتمايه
کافیدر. ظن ایدهرم صوک حفريات شونی کوستر
بیورکه انسانک چالیشماسی قارشیسندن بشری
معلوماتک قالین صحیفه لرینه کیرمه به جک، اسی، یکی،
هیچ بر صنع اثری، قالمایاقدیر. تقویمده کی
تاریخه یکی یکی رقلر علاوه ایدیلدجه بویوک
جهان تاریخی ایچین ده قیمتی هدیه لر حاضر لاندیغنی
خاطر دن چیقارمايلم.

لاظم سونج

ماناسترلنده بولونمش اولان نفیس بر هیکل ،
سکزنجی و دو قوزنجی عصر لره طاب شایان دقت
شکلری حاوی در (شکل 12)

شیمدی نهایت هندستانک مشهور بر
دارالفنوننی عرض ایده جکم که بویوک بر اهمیتی
حائزدر : نالانداده کی بویوک بودا معبدی چوق
واسع و بر چوق تفرعاتی محتوی بر بنادر که
اورتا عصرده دارالفنوننی ایله مشهوردی. بویوک
ماناستر دورت طرفندن واسع علاوه لرله داها
زیاده بویوتولمیشدر. نهایترده کی ایکی گوشه قوله سی
بشنجی انشا آتیه عائددر . صوکرالری یاپیلمش
اولان اطرافنده کی طوغلا دووار قالدیریلار
بنا بوتون هیئتیه آچیغه چیقاریلشدر. بوراده کی
انقاضی چیقاریرکن (150000) آیاق مربعی
سرت طوغلا طاشیمشدر . بویوک معبدده کی
کوشه قره لرنده کی دیوار تزیناتی و بو قبارتمه لر
طوغلادن یاپیلمشدر . بودا وتوابعی کوستر
مکده در . بویله طوپراق ایشلرینک شیمدی به

شکل 5 — باقیردن بر دانسوز هیکلجکی

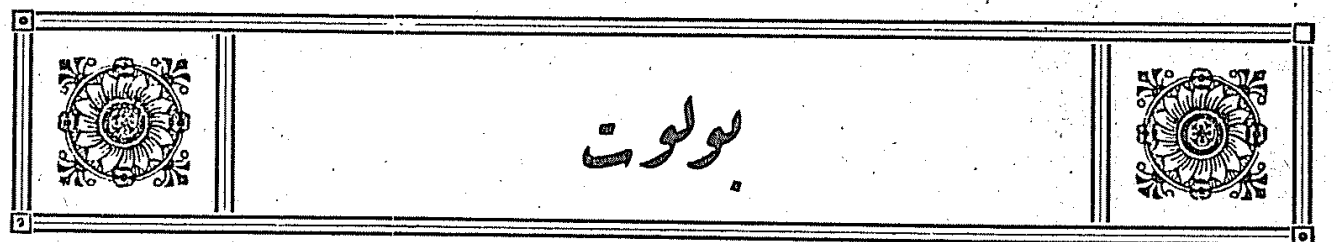
آرقاسندن کوزوکوب قچارلر ؛ بن روز کارلرک
انشا کرده سی اولان چادیرمک پیرتینگی کیشلندجه
اونلرک برسورو آلتون آرلرکی دونوب اوچوشدقلرخی.
کوربر ، کولرم . نهایت ساکن ایرماقلر ، کولر ،
دکیزلر ، ایچمدن کچهرک یوکسکدن دوشمش کوک
پارچاری کی ، آی ویلدیزلر ایله اورتولورلر .

کونشک تختی بر آتشدن قوشاق ، آیک کتی ده بر
ایچیدن کرایله باغلارم ، قاصیرغالر سنجاغمی آجدقلری.
زمان یانار طاغلر سوز ، یلدیزلر سنده له یوب سکیرتیرلر
سیل کی آقان بردکیز اوزرندن بروروندن قارشى
بورونه قادار کوبرو کی اوزانیر ، کونشک أشعه لرینه
سپر بردام کی آصیلیرم ؛ اویله بر دام که طاغلر
ستونلرخی تشکیل ایدر . هوانک قوتلری کرسمه
زنجیرلندکلی زمان فورظنه ، آتش وقار ایله
برلکده آلتندن کچدیکم طاق ظفر ، بیک رنگلی
قوس در ؛ یوقاریده آتشین کره ، اونک نازک رنگلرخی
دوقورکن آشاغیده غلی طوپراق کولمکده ایدی .

طوپراق ایله صویک قیزی یم ؛ سما ایسه دایهم دره
دکیزلرک ، ساحلرک مسامتندن کچرم ؛ دکیشیرم
فقط ٹولمک نه در بیلهم . زیرا یاغموردن صکره
کوک اوتاغی صاف ولکهم سز ایکن ، روز کارلر ایله
أشعه شمس مقوس باریلتیلر ایله هوانک ماوی قبه سنی
انشا ایدرلرکن ، بن کندی مزار طاشمه کیزلیجه
کولهرک یاغمور مغاره لرندن دیشاری چیقارم ؛ بر
چو حوق رحمن ، بر طیف قبردن ظهور ایدر کی
قالقار ، اونی تکرار تخریب ایدرم .

مترجمی :

منجم سامی

بولوت

انکلیز ادبیاتی

— شعلی نك بر منظومه سبك ترجمه سی —
صوصامش چیچکله دکیزلردن وده رملردن تازه
یاغمورلر کتیربرم ؛ اوکله زویالرینه یاتمش یاپراقله
خفیف کولکه طاشیرم . لطیف غنچه لری آتشلری
باغیرنه باصمش ، کونشک اطرافنده رقص ایدهرک
قوجاغنده صالارکن کندیلرخی برر برر اویانیران
چیک داهلری بنم قانادلرمدن سرپیلیر . آشاغیده کی
یشیل اووالری خرمن صاوورور کی دولو ایله
قیرباجلایارق بیاضلاتیرم . صوکر اونی یاغمور ایله
آریتهرک طراقة رعد ایله کولر کچرم .

آتمده کی طاغلره قارسیر ، جسم چام آغاجلرخی
دهشتله ایکاتیرم ؛ صکره بوتون کیجه اوبیاض یاصتیق
اوزرنده روز کارک قوجاغنده اوبورم . قیلاووزم
اولان شیمشک سماوی کوشکارمک قوله لرنده علوی
برموقع أخذ ایتشدر ، آشاغیده کی مغاره نك ایچنده
کوک کورولتوسی زنجیرلنمش ، نوبت نوبت چابالانوب
اولومقده در . بوقیلاووز ، لاجورد دکیزلرک درینلکارنده
دولاشان جنلرک عشقنه آلدانازق بنی عمانلرک وقارلرک
اوزرندن لطیف برحرکتله کوتورمکده در ؛ دره لر ،
تپه لر ، اوچوروملر اوزرندن ، کولر و اووالر
اوزرندن ، عاشق اولدینی روحک برطاغ ویاخود بر

سیل آلتنده هر هانکی بر محله بولوندیغنی تخیل
ایدرسه بنی اورایه کوتورور . او ، یاغمورلره مقلب
اولارق انحلال ایتکده ایکن بن سمانک ماوی تبسمیله
ایصینیرم .

خونین طلوع ، شهاب آسا کوزلرخی و آتشین
قانادلرخی آچارق سیار سحابپاره لرمک اوزرینه
صیچرارکن صباح یلدیزی ٹولو برضیا ایله ایشیلدا مقده در ؛
زلزله ایله صارصیلوب صالانان برطاغ اوچورومنک
کنارینه قوناق آلتون قانادلرینک ایشیغنده برتابه
دیکلنن بر قارتاله بکزه ر . غروب ، آشاغیده
آیدینلانان دکیزدن استراحت و عشق هوسنی تنفس
ایدرکن ، یوقاریده سمانک درینلکندن آقشامک
قیزیل کفنی دوشرکن ، بن هوائی یووامده قولوچقابه
یاتان بر قومرو کی قانادلرخی دیوشیریر ، سکون
واستراحت دالارم .

فانیلرک آی . تبسمیه ایتدکلی مدور چهره لی
قیز ، بیاض ، آتش ایله یوکلای اولدینی حالده ،
کیجه یاریسی روز کارلرینک سرمش اولدقلری یاموق
کی زمین اوزندن باریلدایارق قایار . صداسنی آنجا
ملک لرک ایشیتدکلی کزلی آبا لری چادیرمک انجه
دامنک تاروبودینی قوباردینی هر نقطه دن ییلدیزلر اونک